

Hylli i Dritës

Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

(II. ad Cor. III. 17).

---

1. Vergili	Fq. 513
2. Spiritizmi në dritë t' arsyës	„ 527
3. Legjenda e kshtjellit „Rozafat“	„ 541
4. Ifigenija n' Aulli	„ 561
5. Prej librit të Buzukut	„ 569

HYLLI I DRITËS

e Perkohshme mujore 48-64 faqesh
del me 15 të setcillit muj.

Drejtimi: „HYLLI I DRITËS“

Kuvendi Françeskan
Shkoder.

Pajtimi (Per një vjetë) Fr. år 10.

„ „ jashta Shqypnije „ 12.

Nji Numer i posaçem Fr. år 4.

Oroe!

Drejtimi mban tagrin mbi çdo artikull, qi botohet në ket të Perkohshme, tue ndalue njiferit edhe çdo rishtypje a perkëlfim.

L A J M!

Gjith pajtimtarët e së Perk. „HYLLI I DRITËS“ të vjetës 1924, të cillët gjinden në rregull me administratë të sáj, mund t' i siellen pa tjetër Drejtimit, e kanë per t' a pasë, pa një shperblim të posaçem, NUMRIN E DHETORIT t'asáj vjete 1924.

Drejtimi.

Vergili.

(15 Tetuer - 70 p K. — 15 Tetuer 1930 mb. K.)

Rrokull ksaj vjete e sidomos mrenda ktij moji të Te-
torit mund të thohet, persá u perket mostjeter çarqeve letrare,
se ajri ásht bâ vergiljan, si vergiljane ásht bâ edhe toka. Po-
mendimet e poetit, të cillin Danti e klasifikon „*degli altri
Poeti onore e lume*,” kan vijue an e kand e at kulmin e vet
duket se kan me e pasë sidomos n' Itali, e cilla i fali Vergi-
lit djepin ¹⁾ e i ruen edhe vorrin, ²⁾ tuj kremtue dymívjetorin
e të lemit të tij. E në ket rasë vëhet n' oroe gjithkah nji të
nzitun të fórt per studime, rmime e krahasime të reja mbí
veprat e tija aq në zâ; leterat e filologj, latinista e historikë,
dijetarë e poet botuen shkrime me randsí edhe të madhe, fryt
i kandshem i studimeve të bâme me zéll mbí ata bléjt e vje-
ter të Vergilit. E duket se nji të kerthnesët prendvere shper-
then gjithkah prej njasajë tokë, të cillen kangtari i kangve bu-
kolike desht të madhnojë aq fort, per me u dhânë nierzve
me vullndet të mirë nji shkas t' amel me i pasë fort në knjdes
arët, lshue a lânë mbas dore neper furín e luftave e neper
perçudnimi: e nji jetës dhânë në të pamasë mbas epshesh.

Me zânin e botës së gjytetnueme deshtem të bashkojm
edhe t' onin e me nji studim sado të shkurtë të njanës prej
veprave të tija, me paraqitë nierin edhe poetin, të cillit Danti

1) Vergili u lé në nji katund afer gjytetit Mantua me 15 Tetuer në vjeton 70 pa-
ra Krishtit.

2) Vergili diq në Brindisi, por trupi i tij má vonë kje bárt në Napull. Mbí vo-
rrin e tij lexoheshin kjo fjalë: *Mantua me genuit, Calabri pupuere, tenet nunc — Par-
thenope: ceciñi pasena, rura, duces.*

në «Komedin Hyjnore» siellet e i thotë: „*tu se' colui da cui io tolsi — lo bello stile che m' ha fatto onore.*“ Por ket shêj perkujtimi deshtem t' a lâm edhe per nji arsye tjetër; per me u diftue të miradishem ndaj ket poet latin i cilli nder vepra të veta flet mjaft me simpatî, ku i bjen rasa, per vendin t' onë e lën të zhvillohen, hartue prej mendes së tij, pûnë mjaft me randsî nder brigjet e bukura t' atdheut t' onë, si në Librin III t' *Aeneis*, veper kjo mbî të cillen duem t' a bâjor nji studim të vogel në ket artikull, ku thotë:

*Protinus aërias Phaeacum abscondimus aras
Litoraue Epiri legimus portaque subimus
Chaonio et celsam Buthroti¹⁾ accedimus urbem.*

e, mjesa ai Liriku i madh i Latîjve, Horaci, shî n' at kangë, me të cillen përcjellë mikun e vet Vergilin e dashtun, — *animae dimidium meae* —, i cilli ishte tuj i rá Adriatikut per me kalue në ket anen t' onë, shî n' at odë permendë me të perbuzun malet e Himarës: *Infames scopulos Acroceraniae* (Lib. I. Od. 3. v. 20); Vergili i butë jo veç se nuk i namë, por qet Heroin e vet me shokë me pushue e me fjetë qet-sisht nder brigje t' ona, para se me shkapercye Adriatikun per m' u kapë n' Italin e dishrueme:

*Provehimur pelago vicina Ceraunia iuxta,
Unde iter Italiam cursusque brevissimus undis.
Sol ruit interea et montes umbrantur opaci.
Sternimur optatae gremio telluris ad undam,
Sortiti remos passimque in litore sicco
Corpora curamus: fessos sopor irrigat artus.* (*Aeneis*, Lib.

III. vv. 506-511).

Aeneis, e treta kryeveper e Vergilit. Në fillimin e mëdh-

1) Butrinti i sodshem.